

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/241/2020
Identifikačné číslo spisu:	2116226868
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2116226868.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Československej obchodnej banky, a. s., so sídlom v Bratislave, Michalská 18, IČO: 36 854 140, proti žalovanému Z. O., bývajúcemu v C. E., S. XXXX/X, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Krutek & Kuruczová, so sídlom v Trnave, Hlavná 11, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Michal Krutek, o zaplatenie 8.405,33 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 22Csp/189/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 7. júla 2020 sp. zn. 11CoCsp/2/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) ostatným rozsudkom zo 16. októbra 2019 č. k. 22Csp/189/2016-160 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni úrok z úveru vo výške 4.356,03 €, dlžné poistné v sume 29,76 €, úrok z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 4.385,79 € od 16. apríla 2015 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil použitím ust. § 52, § 53 ods. 1, § 53 ods. 4 písm. t) a § 566 ods. 2 OZ, ako aj § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, keď dospel k záveru, že povinnosťou žalovaného je zaplatiť dlžné úroky z úveru, ktoré boli dojednané v zmluve ako úrok z úveru (úroková sadzba) vo výške 16,90% ročne za obdobie od uzavretia zmluvy o úvere dňa 26. januára 2012 do mimoriadneho zosplatnenia úveru žalobcom dňa 15. apríla 2015, čomu zodpovedá suma 4.356,03 €. V súlade s článkom VII. Zmluvy uložil súd žalovanému zaplatiť dlžné poistné za mesiace január 2015 až marec 2015 (3 x 9,92 Eur) 29,76 €, ktorú sumu si uplatňoval žalobca pod položkou poplatky v sume 134,76 €. V prevyšujúcej časti žalobcom uplatňovaných úrokov z úveru po mimoriadnom zosplatnení dňa 15. apríla 2015, t.j. v úrokoch z úveru od 16. apríla 2015, či už vyčíslených alebo nevyčíslených a v

poplatkoch spočívajúcich vo výzvach žalobcu za mesiace január 2015 až marec 2015 (3x35) 105 € súd žalobu zamietol.

1.2. O trovách konania pred súdom prvej inštancie, ako aj trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, a priznal žalobcovi, ktorý mal neúspech len v nepatrnej zamietnutia v časti uplatnených úrokov po zosplatnení a v časti uplatnených poplatkov za výzvy, plnú náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 7. júla 2020 sp. zn. 11CoCsp/2/2020 prvostupňový rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti potvrdil a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v pomere 38%. Odvolací súd podľa § 387 ods. 2 CSP v plnom rozsahu odkázal na odôvodnenie napadnutého (ostatného) rozsudku súdu prvej inštancie.

2.1. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie bolo zaplatenie 8.405,33 € s príslušenstvom. V poradí prvým rozsudkom z 18. mája 2018, č.k. 22Csp/189/2016-83 prvostupňový súd žalovanému uložil zaplatiť žalobkyni 2.279,62 € spolu s 8,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 2.279,62 € od 16. apríla 2015 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol, pričom o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 45,76%. V dôsledku podaného odvolania zo strany žalobkyne (žalovaný odvolanie nepodal, pozn.) odvolací súd uznesením z 11. júna 2019 sp. zn. 11Co/210/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania zrušil a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.2. K námietke neuvedenia druhu spotrebiteľského úveru odvolací súd uviedol, že zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 26. januára 2012 (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“) ani v § 9 ods. 2 písm. a), a ani na inom mieste nedefinoval druhy úverov. Dôvodová správa k citovanému zákonu, ktorá nie je právne záväzná, síce uvádza niektoré druhy úverov, ale tento výpočet v osobitnej časti k § 4 bol len demonštratívny, a to napr. 1. Kontokorentný úver, 2. Klasický bezúčelový spotrebiteľský úver, 3. Spotrebiteľský úver vo forme splátkového predaja (aj odložená platba), 4. Finančný leasing, 5. Kreditné karty, 6. Ostatné typy. Na základe uvedených skutočností bolo nevyhnutné dospieť k záveru, že banka bola oprávnená použiť aj iný názov pre svoj bankový produkt, a to aj ČSOB spotrebiteľský úver (č.l. 10 spisu).

2.3. K námietke, že žalobkyňa nedodržala povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou odvolací súd uviedol, že ustanovenie § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zakotvuje povinnosť veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou, pričom ust. § 7 ods. 2 ďalej špecifikuje len to, že veriteľ je oprávnený žiadať údaje od spotrebiteľa a využívať údaje z databázy. Porušenie uvedenej povinnosti je v § 19 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sankcionované len tým, že veriteľ nie je oprávnený požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Na základe uvedených ustanovení zákona bolo zrejmé, že veriteľ má povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je aj veriteľ povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne u zamestnávateľa a zistené údaje konfrontovať s údajmi z verejne dostupných databáz (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Za dôležité v tejto súvislosti považoval odvolací súd zdôrazniť, že v preskúmanom prípade žalobkyňa nepredložila k tomuto aspektu sporu žiadne tvrdenia a dôkazy a žalovaný uviedol len to, že žalobkyňa sa spoliehala v otázke bonity na formulár vyplnený zamestnancom žalobkyne čo nemožno vyhodnotiť ako dodržanie povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou. Napriek tomu odvolací súd považoval za nevyhnutné konštatovať, že v poradí prvý prvostupňový rozsudok v otázke výšky a splatnosti istiny už nadobudol právoplatnosť (pozri bod 2.1.) a žalovaný tento svoj záväzok už uhradil (č.l. 81 spisu). Zároveň pripomenul, že v prípade akéhokoľvek vyhlásenia neplatnosti zosplatnenia celého úveru by došlo k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa, nakoľko žalobkyňa by bola oprávnená účtovať dlhší čas zmluvný úrok vo výške 16,90% ročne a kratší čas úrok z omeškania 8,05% ročne, čo by odporovalo princípu zákazu reformatio in peius, nakoľko toto odvolanie podal žalovaný.

2.4. V súvislosti so všeobecnými obchodnými podmienkami odvolací súd uviedol, že tieto sú súčasťou spotrebiteľskej zmluvy, nakoľko by nebolo účelné uvádzať všetky údaje technického a vysvetľujúceho charakteru do každej jednotlivkej spotrebiteľskej zmluvy, pričom postačuje, aby takéto ustanovenia boli uvedené len vo všeobecných obchodných podmienkach. Naproti tomu všeobecné obchodné podmienky

nesmú slúžiť k tomu, aby za použitia zložitých formulácií umožnili dodávateľovi skryť ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné. Tu je ale dôležité, aby spotrebiteľ bol pred uzavretím spotrebiteľskej zmluvy informovaný o existencii a o obsahu všeobecných obchodných podmienok, pričom nie je relevantné, či všeobecné obchodné podmienky boli umiestnené fyzicky priamo na jednej listine spolu so spotrebiteľskou zmluvou alebo predstavujú úplne samostatný dokument, nakoľko ide len o určenie formálnej podoby bez vplyvu na obsah všeobecných obchodných podmienok (porovnaj nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 3512/2011 a dovolací rozsudok sp. zn. 8Cdo/114/2017). Z uvedeného je zrejmé, že všeobecné obchodné podmienky banky boli z právneho hľadiska súčasťou spotrebiteľskej zmluvy.

2.5. Otázka skúmania RPMN je otázkou právneho posúdenia, ktorú skúma súd ex offio, nakoľko uvedenie tejto obsahovej náležitosti je vyžadované v § 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch. To znamená, že súd je povinný preskúmať splnenie tejto obsahovej náležitosti bez ohľadu na sudcovskú a zákonnú koncentráciu konania. Poučenie o sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania bolo výslovne zaprotokolované v zápisnici o pojednávaní zo dňa 28. marca 2018 (č.l. 63 spisu), teda pred zrušením prvého rozsudku prvostupňového súdu odvolacím súdom. Odvolaciemu súdu bolo známe z úradnej činnosti, že aj banky používajú na výpočet RPMN vzorce nastavené v počítačovom programe. Relevantné na každej kalkulačke RPMN v počítačovom programe je však to, či je možné overiť jej výsledok matematickým výpočtom. Dôležité je zdôrazniť, že v prípade RPMN je dôležité nielen to, aký vysoký je úver a splátka, ale aj to, ako dlho má dlžník finančné prostriedky k dispozícii. Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že pri výpočte RPMN nemožno vychádzať z hypotetickej priemernej splátky, ktorá správne neodzrkadľuje časové hľadisko. V tejto súvislosti je dôležité zdôrazniť, že poplatok za poskytnutie úveru je splatný v deň poskytnutia úveru, a teda od uvedeného dňa má spotrebiteľ k dispozícii menej finančných prostriedkov pochádzajúcich z úveru. Odvolací súd následne uviedol konkrétny výpočet RPMN, tento aj vysvetlil a konštatoval, že RPMN vo výške 21,74 % bol v zmluve o úvere uvedený správne.

2.6. Rozhodnutie prvostupňového súdu o trovách konania považoval odvolací súd za nesprávne. Keďže žalobkyňa bola celkovo úspešná v pomere 69% a žalovaný bol úspešný v pomere 31%, na základe čoho potom pomer úspechu žalobkyne predstavuje 38% (69-31). Preto v tejto časti zmenil prvostupňové rozhodnutie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a navrhol zrušiť obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP a § 420 písm. f/ CSP.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP namietal nedostatok dôvodov oboch rozhodnutí nižších súdov. V tejto súvislosti uviedol, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že pred podpisom spotrebiteľskej zmluvy bol oboznámený so všeobecnými obchodnými podmienkami (ďalej len „VOP“), a to aj napriek tomu, že v bode X zmluva o spotrebiteľskom úvere uvádzala, že (aj) VOP boli neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy. Ďalej namietal, že odvolací súd nedostatočne vysvetlil jeho odklon od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Sžo/61/2015 pri riešení otázky uvedenej v bode 3.1. V neposlednom rade namietal aj odvolacím súdom v odôvodnení jeho rozhodnutia prezentovaný výpočet RPMN, ktorý nepovažoval za správny. Rovnako ako v rámci dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP (bod 3.1.) tak aj v dôsledku namietaných zmätočností mal byť posudzovaný úver ako bezúročný a bez poplatkov.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP namietal nesprávne právne posúdenie otázky, či zmluva z 26. januára 2012 uzavretá medzi sporovými stranami obsahuje zákonnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch („druh spotrebiteľského úveru“). Podľa jeho názoru sporná zmluva neobsahovala uvedenú zákonnú náležitosť a preto mal byť posudzovaný úver ako bezúročný a bez poplatkov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/61/2015 s tým, že je otázne, či už táto otázka bola dovolacím súdom vyriešená.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaného nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala advokátom zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné vzhľadom na uplatnené dovolacie dôvody (§ 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP), avšak nie je dôvodné.

6. Najskôr najvyšší súd zaujal stanovisko k návrhu žalovaného na odklad vykonateľnosti napadnutého odvolacieho rozhodnutia (bod 3). Tento návrh žalovaný odôvodnil rizikom exekučného konania voči nemu. Zároveň uviedol, že následne po zrušení odvolacieho rozhodnutia by sa musel ďalším súdnym konaním domáhať vydania zaplatených súm. Odložením vykonateľnosti rovnako nebude žalobkyni spôsobená žiadna ujma.

6.1. Najvyšší súd, vychádzajúc z argumentácie žalovaného, nezistil splnenie predpokladov hodných osobitného zreteľa pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.). Dôvody uvádzané žalovaným podľa názoru dovolacieho súdu nepredstavovali hrozbu vzniku nenapraviteľnej alebo ťažko napravitelnej ujmy.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), preto neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

8. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Žalovaný v súhrne namietal nedostatok dôvodov oboch rozhodnutí nižších súdov. Tvrdil, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že pred podpisom spotrebiteľskej zmluvy bol oboznámený so VOP, že odvolací súd nedostatočne vysvetlil jeho odklon od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Sžo/61/2015 a že odvolací súd nesprávne vypočítal RPMN. V naznačených súvislostiach potom súdy vec nesprávne právne posúdili, keď sporný neposúdili ako bezúčinný a bez poplatkov (bod 3.1.).

11. V súvislosti s dovolacou námietkou žalovaného o nedostatočnom odôvodnení oboch rozhodnutí nižších súdov dovolací súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď §

241 ods. 2 písm. b/ OSP), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku". Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska (rovnako ako v prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov) nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

12. V danom prípade odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. O taký prípad ide napríklad vtedy, keď dovolaním napadnuté rozhodnutie neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém" (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne keď odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má také nedostatky, že svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi dôsledkami predstavuje excés, ktorý možno charakterizovať ako „justičný omyl" v zmysle judikatúry ESLP (pozri napr. Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu preto nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, zhrnul podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty sporových strán, pričom jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch považuje v základe za vecne správny. Odvolací súd vo vzťahu k vyššie uvedeným tvrdeniam žalovaného [o VOP, druhu úveru, či RPMN (pozri bod 10)] nie celkom zjavne neodôvodnene reagoval v bodoch 9, 11 a 12 jeho odôvodnenia, v dôsledku čoho už na prvý pohľad nemožno hovoriť o nedostatku dôvodov, nepreskúmateľnosti, či arbitrárnosti odvolacieho rozhodnutia. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad.

13. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. V neposlednom rade podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

14. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP dovolací súd pristúpil k posúdeniu jeho dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP

15. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ alternatívne písm. b/ CSP, pričom argumentoval, že dovolaním napadnuté rozhodnutie

odvolacieho súdu vychádzalo z nesprávneho vyriešenia právnej otázky, či zmluva z 26. januára 2012 uzavretá medzi sporovými stranami obsahuje zákonnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. („druh spotrebiteľského úveru“). Podľa jeho názoru sporná zmluva neobsahovala uvedenú zákonnú náležitosť a preto mal byť úver posudzovaný ako bezúročný a bez poplatkov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/61/2015 s tým, že je otázne, či už táto otázka bola dovolacím súdom vyriešená.

16. Najvyšší súd sa vo veci sp. zn. 7Sžo/61/2015 už síce niektorými aspektmi náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere okrajovo zaoberal, avšak z iných hľadísk. Najvyšší súd tu rozhodoval o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu vydanom vo veci prieskumu zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu a skúmal najmä to, či zo strany dodávateľa bol spotrebiteľ náležite informovaný (§ 4 zákona č. 129/2010 Z.z.) tak, aby mal vytvorenú možnosť prijať rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktorú by pri dostatku informácii neurobil. Preto právna otázka, ktorú žalovaný nastolil v dovolaní, nebola dosiaľ dovolacím súdom vyriešená v dovolateľom vymedzenom zmysle a rozsahu (s dôrazom na otázku „bezúročnosti a bez poplatkovosti“ úveru v prípade absencie náležitostí zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z.). Vec prejednávajúci trojčlenný senát najvyššieho súdu toto konštatovanie uvádza jednak z dôvodu významného z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v nadväznosti na ktorý dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je v zmysle tohto ustanovenia prípustné, jednak z dôvodu významného z hľadiska § 48 ods. 1 CSP, v spojitosti s ktorým dospel k záveru, že nie sú dané predpoklady pre postúpenie veci veľkému senátu.

17. So zreteľom na riadne nastolenie právnej otázky spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a v situácii, na ktorú sa vzťahuje toto ustanovenie, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného z tohto dovolacieho dôvodu je v danom prípade procesne prípustné. Následne preto skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu skutočne vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci predmetnej právnej otázky).

18. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

19. Ustanovenie § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. obsahuje viaceré náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S porušením niektorých z nich ustanovenie § 11 citovaného zákona stanovuje predpoklad bezúročnosti a bez poplatkovosti takejto zmluvy. V zmysle § 9 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať „druh spotrebiteľského úveru“. Pokiaľ zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje predmetnú náležitosť potom sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov.

20. Z obsahu spisu (č. l. 10 a nasl.) vyplýva, že dňa 26. januára 2012 uzavreli sporové strany „Zmluvu o ČSOB spotrebiteľskom úvere“ (ďalej len „Zmluva“) v zmysle ktorej žalobkyňa poskytla žalovanému spotrebiteľský úver s úverovým limitom 8.000 €. Za stanovených podmienok explicitne vyjadrených v samotnej zmluve, bol žalovaný oprávnený čerpať tieto finančné prostriedky jednorázovo a bez uvedenia účelu (Zmluva, časť I. Úverový limit, účel úveru a čerpanie zmluvy).

20.1. Prvostupňový súd v prvom rozsudku z 18. mája 2018 č. k. 22Csp/189/2016-86 okrem iného uviedol: „Predmetom zmluvy bolo dojednanie bezúčelového spotrebiteľského úveru, tak ako je uvedené v článku I Zmluvy, preto v tejto časti po zohľadnení celkového kontextu článku Zmluvy mal súd preukázaný druh spotrebiteľského úveru, ktorú náležitosť vyžaduje právna norma v § 9 ods. 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch bez toho, že by zákonodarca špecifikoval jednotlivé možné druhy spotrebiteľských úveroch.“ (bod 28 jeho odôvodnenia).

20.2. Proti tomuto prvostupňovému rozsudku podala odvolanie (iba) žalobkyňa, ktorá v podanom odvolaní náležitosť Zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. nerozporela a ku ktorej

sa preto ani nevyjadril odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení z 11. júna 2019 (nebol k tomu dôvod, pozn.).

20.3. V ďalšom priebehu prvostupňového konania žalovaný vo svojom vyjadrení uvádzal, že «V bode č. 1 ... Zmluvy je síce ako druh spotrebiteľského úveru označený „spotrebiteľský úver“, uvedené ale podľa nášho názoru nepredstavuje také určenie druhu spotrebiteľského úveru, aké má na mysli § 9 ods. 2 písm. a) ZoSU, ale len jeho všeobecné označenie». V ďalšom uviedol, že uvedená podmienka riadneho označenia druhu úveru by splnená bola, ak by bol úver označený napr. „Bezúčelový“, „Bezúčelový bezúročný úver“, „Úver s možnosťou prečerpania aktuálneho zostatku na účte“, či „Súkromná kreditná karta ... - revolvingový úver“ (č. l. 126 a nasl. spisu). Uvedenú argumentáciu žalovaný v podstate prebral aj v rámci odvolania proti ostatnému prvostupňovému rozsudku.

20.4. Odvolací súd v tomto ohľade uviedol, „že zákon č. 129/2010 Z.z. ... ani v § 9 ods. 2 písm. a), a ani na inom mieste nedefinuje druhy úverov. Dôvodová správa k citovanému zákonu, ktorá nie je právne záväzná, síce uvádza niektoré druhy úverov, ale tento výpočet v osobitnej časti k § 4 je len demonštratívny, a to napr. 1. Kontokorentný úver, 2. Klasický bezúčelový spotrebiteľský úver, 3. Spotrebiteľský úver vo forme splátkového predaja (aj odložená platba), 4. Finančný leasing, 5. Kreditné karty, 6. Ostatné typy. Na základe uvedených skutočností je nevyhnutné dospieť k záveru, že banka je oprávnená použiť aj iný názov pre svoj bankový produkt, a to aj ČSOB spotrebiteľský úver, tak ako je to uvedené na čl. 10“.

21. Odvolacím súdom zvolená interpretácia ustanovenia § 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. je v okolnostiach posudzovanej veci správna a zodpovedajúca (aj) účelu zákona č. 129/2010 Z.z. (napr. § 1 ods. 2, § 2 písm. d/, § 4 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona). Nemožno preto dospieť k záveru, že odvolací súd sa pri výklade zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Dôvodová správa k citovanému zákonu nad rámec odvolacím súdom uvedeného (bod 20.4.) a v podstatnom pre daný vecno-právny dovolací prieskum dodáva, že „Zákon ... nemá ambíciu vzhľadom na rôznosť spotrebiteľských úverov na trhu definovať druhy spotrebiteľských úverov. Avšak možno veriteľom naznačiť niektoré základné typy, ktoré by mohli uvádzať do predzmluvných formulárov a zmlúv o spotrebiteľskom úvere, ako základ pre porovnanie, ktoré môže potom spotrebiteľ urobiť“ (autentický výklad zákonodárcu). Dovolací súd považuje za právne významnú v rámci tohto dovolacieho prieskumu tiež skutočnosť, že z obsahu samotnej Zmluvy bezrozporne vyplýva, že v danej veci ide o spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanému jednorázovo a bez uvedenia účelu [viď Zmluva, časť I. Úverový limit, účel úveru a čerpanie zmluvy (bod 20)]. Dovolací súd dodáva, že samotný žalovaný považuje „bezúčelovosť“ za právne komfortný spôsob označenia druhu spotrebiteľského úveru (bod 20.3.), ktoré označenie z obsahu Zmluvy, pri rešpektovaní materiálneho prístupu, nepochybne vyplýva.

22. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jeho nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

23. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.